

Referanser:

Saksdokumenter:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
16.09.2013	KR_50_1_13_Vedtekter_KIFO.docx	100337

Stiftelsen KIFO - Gjennomgang av vedtekter - Oppnevning til styre og representantskap

Sammendrag

Kirkerådet er fra og med 2013 tilskuddsforvalter for det årlige statlige tilskuddet som Stiftelsen KIFO mottar. Det har på denne bakgrunn vært foretatt en gjennomgang av selvstendighetskravet i henhold til stiftelsesloven for å se om det eventuelt var behov for endring av gjeldende vedtekter. Det konkluderes med at selvstendighetskravet er tilstrekkelig ivaretatt og at det på nåværende tidspunkt ikke er behov for vedtektsendringer.

Videre drøftes det i saksfremlegget et forslag om endring av stiftelsens navn. Styret har foreslått at KIFO endrer navn fra *Stiftelsen Kirkeforskning KIFO* til *KIFO, institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning*.

Siste del av dokumentet omhandler oppnevning til styre og representantskap for perioden 2013 t.o.m representantskapsmøte våren 2016.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet oppnevner Arne Grønningsæter som styreleder i KIFO med Alf Rolin som personlig varamedlem.
2. Følgende personer oppnevnes til KIFOs representantskap:

Anne Ingvild Sælid Gilhus, leder	vara: Svein Sando
Anne Tveter	vara: Ingeborg Tveter Thoresen
Idar Kjølsvik	vara: Preben Lindøe

3. Oppnevningene gjelder for perioden oktober 2013 –t.o.m representantskapsmøtet 2016.

Saksorientering

Gjennomgang av vedtekter for KIFO – selvstendighetskravet i henhold til stiftelsesloven

I vedtektene for Stiftelsen KIFO heter det i § 7 at *Styret har fem (5) medlemmer. Tre (3) av disse vert valde av representantskapet. Kyrkerådet peikar ut styreleiar.* Videre heter det i § 18 om oppløsning at *Kyrkjemøtet skal høyrast før ein gjer vedtak om å legge ned stiftinga. Nedlegging kan skje etter forslag frå styret og krev elles at 3/4 av representantskapet gjer vedtak om det. Eventuelle aktiva ved oppløysing går til Kyrkerådet.*

I forbindelse med at Kirkerådet nå overtar ansvaret for forvaltning av tilskuddet til KIFO som gis over statsbudsjettet kap 1590 post 71, er det stilt spørsmål ved om selvstendighetskravet i stiftelseslovens § 2 er oppfylt. Vedtektene har vært endret og gjennomgått etter at stiftelsesloven ble endret i 2001 og som trådte i kraft 1. januar 2010. Endringene ble godkjent av Stiftelsestilsynet 28. januar 2010.

Stiftelsen KIFO har reist betenkeligheter ved at Kirkerådet overtar tilskuddsforvaltningen, det er påpekt at Stiftelsen er avhengig av tillitt i forbindelse med sin forskning og at det er viktig at det ikke kan reises tvil om deres selvstendighet og uavhengighet i forhold til Kirkerådet. Kirkerådet har derfor foretatt en vurdering av vedtektene i forbindelse med FADs beslutning om overdragelse av tilskuddsforvaltningen.

Vurdering av gjeldende vedtekter

Det er stiftelsens styre som fremmer forslag til endring av vedtektene. Endelig vedtak skjer i representantskapet med minst ¾ flertall¹ og som til slutt skal godkjennes av Lotteri- og stiftelsestilsynet før de registreres i stiftelsesregisteret. Kirkerådet som oppretter skal uttale seg om endringene før de sendes stiftelsestilsynet, jfr. stiftelseslovens § 49.

Forholdene reguleres både av Stiftelsesloven og av vedtektene. Habilitetsreglene i forvaltningsloven vil også kunne komme til anvendelse.

Selvstendighetskravet

Stiftelsesloven setter opp et selvstendighetskrav til en stiftelse. Dette er fastsatt i § 2 hvor det heter at med en stiftelse «forstås en formuesverdi som ved testament, gave eller annen rettslig disposisjon selvstendig er stilt til rådighet for et bestemt formål av....».

I henhold til vedtektenes § 7 oppnevner Kirkerådet kun styreleder, de øvrige medlemmene velges av representantskapet og de tilsatte.

¹ Vedtektenes § 17

I stiftelseslovens § 27 Styrets sammensetning heter det:

Følgende personer kan ikke hver for seg eller sammen være de eneste medlemmer av styret:

- a) den som har avgitt en formuesverdi som inngår som grunnkapital i stiftelsen,*
- b) nærstående av den som har avgitt en formuesverdi som inngår som grunnkapital i stiftelsen,*
- c) person som har tillitsverv i, eller står i et ansettelses- eller underordningsforhold til den som har avgitt en formuesverdi som inngår som grunnkapital i stiftelsen,*
- d) hvis den som har avgitt en formuesverdi som inngår som grunnkapital i stiftelsen, er en juridisk person, person som har slik innflytelse som nevnt i § 4 tredje ledd over den juridiske personen, og hans eller hennes nærstående.*

Stiftelseslovens § 27 skulle dermed ikke komme til anvendelse i vårt tilfelle da denne regulerer bare tilfeller hvor Kirkerådet skulle oppnevne alle styrerepresentantene til styret. Noe som ville være i strid med denne bestemmelsen. Stiftelseslovens § 27 skulle derfor ikke være til hinder for at Kirkerådet oppnevner leder av styret og/eller leder av representantskapet i KIFO.

Det er imidlertid klart at § 27 ikke utgjør en uttømmende regulering av hvem som kan velges som medlemmer til styret i en stiftelse. Ut fra en totalvurdering kan selvstendighetskriteriet i § 2 første punktum i seg selv innebære begrensninger, dersom det er tvil om stiftelsen er tilstrekkelig selvstendig i relasjon til oppretteren. Dette kravet vurderes strengt der stifter selv mottar tildelinger fra stiftelsen, men vil sjelden komme til anvendelse når slik tildeling ikke mottas fra stiftelsen. Det samme vil også gjelde om Kirkerådet skulle motta forskningsresultater fra KIFO.

Så langt skulle det derfor ikke være nødvendig å foreta endring av vedtektene selv om Kirkerådet overtar ansvaret for grunnbevilgningen til KIFO og får oppfølgingsansvar for denne med rapportering til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet.

Det anbefales at de som utpekes til medlemmer i representantskapet av Kirkerådet ikke sitter i Kirkemøtet eller noen av rådsorganene og heller ikke at tilsatte utpekes for at selvstendighetskravet så lang som mulig skal bli ivaretatt. Dette for at en ikke skal komme opp i habilitetsproblemer når saker vedrørende KIFO eventuelt skal behandles i disse organene, jfr. forvaltningslovens habilitetsregler.

Det kan helt på eget grunnlag vurderes om en likevel finner at båndene mellom KIFO og Kirkerådet blir for tette slik vedtekten legger myndighet til Kirkerådet i dag. Grunnlaget for dette finner en imidlertid ikke i loven, men blir rene hensiktsmessighetsbetraktninger om hva KIFO og Kirkerådet finner seg bekvemme med. Det at Kirkerådet nå skal forvalte tilskuddet til KIFO taler for at det er viktig at en ikke får blanding av rollene som tilskuddsforvalter og tilskuddsmottaker.

Vedtektenes § 12 omhandler representantskapets oppgaver. Bestemmelsen bør mulig utvides til at omdanning av stiftelsen etter forslag fra styret bør besluttes av representantskapet før det endelig stadfestes av Stiftelsestilsynet. Dette kan eventuelt gjøres i forbindelse med at vedtektene på et senere tidspunkt likevel skal endres.

Oppløsning

Det er videre et spørsmål om § 18 om oppløsning av stiftelsen er til hinder for Kirkerådets deltakelse i styret og om den er i strid med selvstendighetskravet i stiftelsesloven.

Selvstendighetskravet er betydelig skjerpet ved endringene i stiftelsesloven av 2001. Bestemmelsen i § 18 vil i dag være klart i strid med bestemmelsene i stiftelseslovens kap. 6 om omdanning av stiftelser som er gjort ufravikelige, jfr. § 45, 4. ledd. Bestemmelsen bør endres i tråd med stiftelseslovens regler om omdanning av stiftelser og de regler som gjelder for fordeling av formuesgoder ved oppløsning. Dette vil også medvirke til at selvstendighetskravet til stiftelsen styrkes. En slik endring kan også tas i forbindelse med en senere endring av vedtektene. Hvis situasjonen skulle oppstå at en ønsker en oppløsning av stiftelsen så vil Stiftelsestilsynet uansett ikke akseptere en oppløsning med en slik fordeling av formuesgodene.

Konklusjon

Selv om Kirkerådet overtar forvalteransvaret for grunntilskuddet til KIFO fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet er det ikke behov for endring av vedtektene. Grunnlaget for eventuelle endringer må dermed ligge i rene hensiktsmessighetsvurderinger av samarbeidet og rollene som Kirkerådet og KIFO er tiltenkt videre.

Forslag om endring av stiftelsens navn

Representantskapsmøtet 2013 drøftet et forslag fra styret om en navneendring. Styret foreslår at KIFO endrer navn fra *Stiftelsen Kirkeforskning KIFO* til *Stiftelsen KIFO, institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning*. Representantskapet drøftet forslaget, men vil først ta stilling til eventuell navneendring i 2014.

I vedtektene for Stiftelsen KIFO heter det i § 2:

Føremål

KIFO har som føremål å

- drive og stimulere til forskning kring kyrkje, religion og livssyn i samfunnet
- drive utgreiings- og utviklingsarbeid i same fagområdet
- formidle forskning og forskingsresultat til brukarane; til kyrkjelydane, samfunnet og den offentlege debatten.

Den foreslåtte navneendring innebærer at første strekpunkt i stiftelsens formål inntas i navnet. Hensikten er at betegnelsen på stiftelsen i større grad enn hva som er tilfellet i dag skal signalisere hvilket oppdrag den har. Under forutsetning av at dette ikke omhandler en omlegging av stiftelsens profil fra å være et kirkelig forskningsinstitutt anses dette som uproblematisk.

Oppnevning til styre og representantskap

Det fremgår av vedtektenes § 7 at Kirkerådet oppnevner leder av styret, videre heter det i §§ 10 og 11 at Kirkerådet oppnevner tre representanter til stiftelsens representantskap, hvorav leder. Alle oppnevninger foretas for 3 år.

Foruten Kirkerådets tre medlemmer, består representantskapet av et medlem fra hver av de øvrige hovedsamarbeidspartnerne.²

Styret

Valgperioden for Kirkerådets medlem i styret samt varamedlem utløp etter representantskapsmøtet i 2013. Dette gjelder Arne Grønningsæter, nåværende styreleder og Alf Rolin, varamedlem.

Arne B. Grønningsæter er villig til å ta en ny periode som styreleder for KIFO.

Arne B. Grønningsæter er forsker/forskningsleder i FAFO, som i likhet med KIFO er en forskningsstiftelse. Han tilfører KIFO nyttig sammenliknende erfaring fra FAFO, ved siden av sin brede kirkelige kjennskap.

Han har sittet 8 år i Oslo bispedømmeråd og 4 år som nestleder i Kirkerådet. Han har også erfaring fra Mellomkirkelig råd foruten flere perioder i menighetsråd. Hans bidrag internasjonalt har vært innen profesjonsetikk – hovedsakelig som leder for internasjonal etikkomite i en sosialarbeiderføderasjon. Han er hovedforfatter bak et viktig internasjonalt etikkdokument og har deltatt i en rekke internasjonale forskningsprosjekter Sør Afrika og i øst-europeiske land.

Det foreslås ingen endring på styreleders vararepresentant. Dette har vært Alf Rolin. Rolin er høgskolelektor ved Høgskolen i Østfold, seksjon for Religion og livssyn. Han har tidligere vært medlem av Borg bispedømmeråd.

Representantskapet

Kirkerådets medlemmer av Representantskapet frem til 2013 har vært

Ingvild Sælid Gilhus.	Vara: Trude Evenshaug (Kirkerådet)
Jens-Petter Johnsen.	Vara: Gerd Karin Røsæg (Kirkerådet)
Anne Tvetter.	Vara: Harald Nyeggen Sommer (Kirkerådet)

Som redegjort for tidligere bør det oppnevnes representanter som verken er ansatt i eller sitter med lederverv i Kirkerådet/Kirkemøtet. Ingen av de nedenfor foreslåtte representanter er ansatt hos noen av samarbeidspartnerne.

² Kirkerådet, Teologisk fakultet, Menighetsfakultetet, Misjonshøgskolen, Det praktisk-teologiske seminar, Diakonhjemmet Høgskole, IKO-Kirkelig pedagogisk senter, NLA-Høgskolen, Høgskulen i Volda, Universitetet i Agder, Ansgar Teologiske Høgskole.

Følgende foreslås som medlemmer av representantskapet:

Ingvild Sælid Gilhus, foreslås gjenoppnevnt som leder av representantskapet. Hun er professor i religionshistorie ved Universitet i Bergen. Også Anne Tveter, psykiater foreslås gjenoppnevnt. Hun har sittet i Kirkemøtet i flere perioder.

Som nytt medlem foreslås Idar Kjølsvik, førsteamanuensis ved Høgskolen i Nord-Trøndelag. Kjølsvik har doktorgrad i systematisk teologi.

Som varamedlemmer foreslås Professor ved Universitet i Stavanger Preben Lindø, førstelektor ved Høgskolen Dronning Mauds Minne Svein Sando og Ingeborg Tveter Thoresen som er førstelektor og underviser i fagene religion, livssyn og etikk (RLE) ved Høgskolen i Vestfold.

Økonomisk/administrative konsekvenser

Forslag til vedtak har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for Kirkerådet.